

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Nicolae Gordilă,
Vladimir Timofti

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cașu Ruslan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013 și de avocatul Mihailov Nicolae în numele inculpatului Bacal Nicolai împotriva sentinței Judecătoriei Bender din 28 martie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, în cauza penală în privința lui

Bacal Nicolai Nichifor,

*născut la 12 iunie 1966, originar din s. Căplani,
r-nul Ștefan Vodă, domiciliat în or. Bender, str.
Enghelsa, nr. 12, ap. 90.*

***Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:***

***1. de la 13 ianuarie 2010 - pînă la 28 martie 2011
(instanța de fond);***

***2. de la 29 iunie 2011 - pînă la 11 august 2011; de la
13 noiembrie 2012 – pînă la 20 februarie 2013
(instanța de apel);***

***3. de la 24 mai 2012 - pînă la 09 octombrie 2012; de
la 03 decembrie 2013 – pînă la 06 mai 2014 (instanța
de recurs ordinar).***

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Sergiu Crijanovschi, care a susținut recursul ordinar declarat, solicitînd admiterea lui, cu respingerea recursului declarat de avocatul Mihailov N. în numele inculpatului Bacal N., ca fiind nefondat.

Avocatul Mihailov Nicolae și inculpatul Bacal Nicolai, care au solicitat admiterea recursului ordinar declarat, iar recursul declarat de procuror, să fie respins, ca neîntemeiat.

Partea vătămată Hrabrov Alexandr fiind citat legal, în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Bender din 28 martie 2011, Bacal Nicolai a fost condamnat în baza art. 264 alin.(4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Hrabrov Alexandr a fost admisă. S-a dispus încasarea de la Bacal Nicolai în beneficiul lui Hrabrov Alexandr, suma de 98 189,77 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Bacal Nicolai este învinuit de faptul că la 02 noiembrie 2009, aproximativ la orele 18⁵⁰, conducând automobilul de model „Volkswagen Passat” cu nr/î A743 BH, fiind în stare de ebrietate alcoolică, la intersecția străzilor Enghels și Borisovscaia din s. Varnița, r-nul Anenii Noi, a tamponat pietonul Hrabrov Alexandr, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 780/297 D din 20 noiembrie 2009, *vătămări corporale grave, periculoase pentru viață*.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către acuzatorul de stat și inculpatul Bacal Nicolai, care, au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Bacal Nicolai să fie condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului, procurorul a invocat că la aplicarea pedepsei instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpatul anterior a mai fost atras la răspundere penală, iar prejudiciul cauzat părții vătămate nu l-a recuperat. Consideră că, instanța de fond a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă în raport cu circumstanțele cauzei;

- inculpatul Bacal Nicolai, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare. În argumentarea soluției solicitante apelantul a invocat că, depășirea vitezei și starea de ebrietate în speță sunt încălcări contravenționale, iar vinovat de producerea accidentului rutier de fapt este pătimitul care a traversat drumul neregulamentar și fiind în stare de ebrietate alcoolică s-a oprit pe carosabil și a început să fumeze, încălcând prevederile art. 114 – 116 al RCR.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 august 2011, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței contestate fără modificări.

5. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată prin prisma art. 100 Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și, astfel, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Bacal Nicolai în baza art. 264 alin.(4) Cod penal.

Colegiul penal a conchis că, prima instanță corect a reținut ca probe ce confirmă vinovăția inculpatului și anume:- declarațiile părții vătămate Hrabrov A.; - declarațiile martorilor Grișavițchi G., Gorbatiuc N., Ivanov V., precum și actele cauzei: - procesul verbal de cercetare la fața locului din 02 noiembrie 2009; - raportul de expertiză nr. 780/297 D din 20 noiembrie 2009; - rapoartele de expertiză nr. 3426, 3427 din 04 decembrie 2009; - procesul verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 23 noiembrie 2009.

La fel, instanța de apel a conchis că în speță s-a constatat legătura de cauzalitate dintre acțiunile inculpatului și accidentul comis de acesta, cu atât mai mult că ultimul se afla în stare de ebrietate alcoolică avansată.

Totodată, Colegiul penal a menționat că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și în limitele sancțiunii legii penale în baza căreia a fost declarat vinovat. La fel, instanța de apel a reținut ca fiind corectă concluzia instanței de fond referitor la faptul că, corectarea inculpatului poate avea loc fără izolarea acestuia de societate.

6. Împotriva hotărârilor pronunțate în cauză au declarat recurs ordinar acuzatorul de stat și avocatul Mihailov N. în numele inculpatului Bacal N., care au solicitat:

- procurorul, casarea acestora cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată, argumentând că instanțele ierarhic inferioare au aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă în raport cu

fapta comisă, la stabilirea acesteia nu s-a ținut cont de gradul pericolului social al acțiunii comise de inculpat, gravitatea consecințelor survenite și de atitudinea ultimului față de fapta comisă, care vina nu a recunoscut-o, prejudiciul material nu l-a recuperat. La fel, consideră că concluziile instanței de apel privind stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, contravin materialelor cauzei, iar motivele expuse în apelul procurorului neîntemeiat au fost respinse;

- avocatul Mihailov N. în numele inculpatului Bacal N., casarea hotărârilor contestate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând că vinovat de comiterea accidentului rutier este partea vătămată, care neregulamentar a traversat drumul și fiind în stare de ebrietate s-a oprit în mijlocul carosabilului și a început să fumeze. Mai mult, consideră că nu a fost dovedită legătura cauzală între comiterea accidentului rutier și acțiunile inculpatului.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 octombrie 2012, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror, și de avocatul Mihailov Nicolae în numele inculpatului Bacal Nicolai, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 august 2011 și dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea soluției sale instanța de recurs a constatat că instanța de apel a considerat ca fiind stabilită vinovăția lui Bacal N. în săvârșirea infracțiunii imputate de organul de urmărire penală, indicând că acesta a fost condamnat pentru fapta constatată de prima instanță. Însă, conform părții descriptive a sentinței contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, faptele imputate lui Bacal N., nu au fost constatate ca fiind săvârșite de acesta. Prin sintagma reținută în sentință „...*inculpatul Nicolai Bacal este învinuit în faptul că...*” rezultă că prima instanță de fapt nu a constatat faptele pentru care a fost condamnată persoana în cauză.

La fel, Colegiul penal a reținut că, instanța de apel s-a pronunțat la general, neargumentat asupra motivelor invocate de procuror referitor la ilegalitatea aplicării art. 90 Cod penal, în privința inculpatului.

9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, apelul inculpatului Bacal Nicolai a fost respins, iar apelul acuzatorului de stat a fost admis, casată sentința Judecătoriei Bender din 28 martie 2011 și pronunțată o nouă hotărâre prin care:

Bacal Nicolai a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la

5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

10. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat că, Bacal Nicolai la 02 noiembrie 2009, aproximativ la orele 18⁵⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, conducând automobilul de model „Volkswagen Passat” cu nr/î A743 BH, aflându-se la intersecția străzilor Enghels și Borisovscaia din s. Varnița r-nul Anenii Noi, deplasându-se cu viteza de 61 Km/oră, manifestând imprudență la trafic, ignorând cerințele art. 14 lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia *“conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate.”* și cele ale art. 45 alin. (1), (2) din Regulamentul Circulației Rutiere, conform căruia *“Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”,* precum și prevederile art. 47 pct. 1 lit. a) ale CRC potrivit căruia *“limitele maxime de viteză a vehiculelor în localități este de 50 km/oră”* l-a tamponat pe Hrabrov Alexandr, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 780/297 D din 20 noiembrie 2009, *vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.*

Colegiul penal a statuat că nu poate fi reținută afirmația inculpatului invocată în apel referitor la faptul că instanța a respins demersul său referitor la reproducerea experimentului, or, un asemenea experiment a fost efectuat în cadrul urmăririi penale, rezultatele căruia au fost fixate în procesul - verbal al experimentului din 23 noiembrie 2009 (f.d.76, vol. I) și nu au fost contestate de inculpat.

La fel, au fost respinse ca nefondate afirmațiile inculpatului precum că, nu s-a dovedit legătura cauzală între producerea accidentului rutier și acțiunile sale, adică starea de ebrietate și depășirea limitei de viteză, acestea fiind combătute prin declarațiile expertului Lesnic L., din care rezultă

că șoferul avea posibilitate tehnică pînă a ajunge la pieton să frîneze, iar din punct de vedere tehnic acțiunile inculpatului se află în legătură cauzală cu accidentul.

Totodată, instanța de apel a conchis că motivul invocat de Bacal Nicolai, referitor la faptul că accidentul rutier s-a produs din vina părții vătămate, este nefondat, deoarece încălcările Regulamentului Circulației Rutiere admise anume de inculpat au avut drept consecință tamponarea lui Habrov A.

Colegiul penal a menționat că, la individualizarea pedepsei inculpatului instanța ține cont de gradul prejudiciabil al faptei, care este o infracțiune gravă, comisă din imprudență, de persoana inculpatului, care are loc permanent de trai, la domiciliu se caracterizează pozitiv, fapta a comis-o fiind în stare de ebrietate, precum și de lipsa atît a circumstanțelor atenuante cît și a celor agravante.

Prin urmare, instanța de apel ținînd cont de circumstanțele enunțate anterior a concluzionat că inculpatul a conștientizat pericolul faptei comise și la moment nu prezintă pericol social, iar corectarea și reeducarea ultimului poate avea loc fără izolarea lui de societate, dar cu aplicarea pedepsei complementare.

11. Împotriva hotărîrii menționate, a declarat recurs ordinar procurorul, care invocînd temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel din 20 februarie 2013 cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată, pe motiv că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blîndă, acesta nu și-a recunoscut pe deplin vinovăția, nu a recuperat prejudiciul cauzat, nu s-a căit sincer de cele comise, nu a făcut concluziile necesare, totodată incorect au fost aplicate prevederile art.90 Cod penal, fără a ține cont de gravitatea infracțiunii comise, astfel pedeapsa aplicată nu-și va atinge scopul principal și anume prevenirea de comiterea a noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

11.1 Avocatul Mihailov Nicolae în numele inculpatului Bacal Nicolai la fel a declarat recurs ordinar, împotriva sentinței Judecătorei Bender din 28 martie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, care fără a indica careva temei de drept prevăzut la art.427

Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, invocând repetat aceleași argumente care anterior au fost invocate atât în cererea de apel cât și în cea de recurs depusă anterior la 23 decembrie 2011.

12. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

12.1. Cu referire la recursul procurorului.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal constată, că nici unul din prevederile pct.6) și 10) alin.1) art.427 Cod de procedură penală, la care se referă autorul recursului, nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezentei erori de drept care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Totodată, Colegiul reține că acuzatorul de stat este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului, însă critică hotărârea contestată în partea pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, instanța de recurs menționează că lui Bacal Nicolai în baza art. 264 alin.(4) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, executarea pedepsei închisorii fiind suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani, adică în limitele sancțiunii.

Conform art.90 alin.(1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca aceasta să

execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă, în limitele de la 1 la 5 ani.

Excepție de la aceasta regulă, potrivit alin.(4) al art. 90 Cod penal fac doar infracțiunile deosebit de grave, excepțional de grave, cât și în cazul recidivei.

Infracțiunea de comiterea căreia N. Bacal a fost recunoscut vinovat și condamnat (art.264 alin.(4) Cod penal), prevede pedeapsa închisorii de la 4 la 8 ani, iar potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată, urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de toate circumstanțele cauzei.

Instanța de recurs reține, că pedeapsa numită lui Bacal Nicolai, este în limitele sancțiunii prevăzute la art.264 alin.(4) Cod penal, și nu au fost stabilite impedimente în aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Lipsa circumstanțelor agravante, precum și faptul că inculpatul are loc permanent de trai, se caracterizează pozitiv, au permis instanței de apel a cărei hotărîre se contestă, să-i aplice lui Bacal Nicolai o pedeapsă echitabilă, care corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, hotărîre, pe care Colegiul penal lărgit o apreciază ca fiind corectă și legală.

Astfel, Colegiul penal consideră că argumentele invocate de recurent nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate.

*Cu referire la recursul avocatului Mihailov Nicolae în numele
inculpatului Bacal Nicolai*

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme

procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar.

Astfel, avocatul în numele inculpatului, poate declara recurs ordinar atît în latura penală, cît și în cea civilă.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La fel instanța de recurs menționează că în cazul în care inculpatul nu posedă sau nu vorbește limba în care s-a desfășurat ședința de judecată, termenul curge din momentul înmânării deciziei traduse în limba lui maternă sau limba pe care acesta o cunoaște.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 20 februarie 2013 în prezența participanților la proces, inclusiv a inculpatului Bacal N. și avocatului său, Mihailov N., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate – 20 martie 2013, ora 13.00, ulterior pronunțarea deciziei motivate a fost amînată pentru 04 aprilie 2013, ora 13.00 (f.d.46, vol. II).

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că decizia motivată a fost pronunțată la 04 aprilie 2013 (f.d.46, vol. II).

Totodată, instanța, a expediat copia deciziei motivate pentru cunoștință în adresa tuturor participanților la proces, inclusiv inculpatului Bacal N. și avocatului acestuia Mihailov N., respectîndu-se prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală (f.d.59, vol. II).

Ulterior, potrivit materialelor cauzei copia deciziei instanței de apel din 20 februarie 2013 (**tradusă în limba rusă**) a fost expediată în adresa inculpatului și avocatului acestuia la 25 martie 2014 (f.d.90, vol. II) și recepționată de către ultimii la 28 martie 2014 fapt confirmat prin avizele de recepție cu semnăturile acestora (f.d. 91-92, vol. II).

Potrivit prevederilor art.231 alin.(3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din sensul articolului dat, termenul de declarare a recursului (de 30 de zile) începe să curgă de la 29 martie 2014 și expiră la 27 aprilie 2014, avînd în vedere că această zi a fost nelucrătoare, termenul expira la sfîrșitul primei zile lucrătoare, deci la 29 aprilie 2014.

Conform datelor de înregistrare a secției grefă a Colegiului penal, avocatul Mihailov N., a depus recurs asupra deciziei instanței de apel la 05 mai 2014, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile prevăzut de art.422 Cod de procedură penală (f.d.78-79, vol. II).

Potrivit art. 230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Așadar, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat, și prin urmare recursul ordinar declarat de avocatul Mihailov N. în numele inculpatului Bacal N. este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

13. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cașu Ruslan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013 și de avocatul Mihailov Nicolae în numele inculpatului Bacal Nicolai împotriva sentinței Judecătoriei Bender din 28 martie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, în cauza penală în privința lui *Bacal Nicolai Nichifor*, cu menținerea hotărârilor contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la 27 mai 2014, ora 09⁵⁰.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti